

ИЛЮСТРАТИВНИ ТЕХНИКИ В РАБОТАТА НА САЛВАДОР ДАЛИ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА ДВАДЕСЕТИ ВЕК

Яна Ст. Василева

Нов български университет
София, ул. Монтевидео 21
Email: yvasileva@nbu.bg

РЕЗЮМЕ — Настоящата статия разглежда илюстративните техники в творчеството на художника Салвадор Дали. Обект на изследване са негови илюстрации към книгата „Алиса в страната на чудесата“, библията и „Дон Кихот“. Анализират се графичните техники и композиционните похвати в работата на художника.

Ключови думи: акварел, гравюри, хелиографюри, илюстрация, илюстративни техники

ILLUSTRATIVE TECHNIQUES IN THE WORK OF SALVADOR DALI DURING THE SECOND HALF OF THE TWENTIETH CENTURY

Yana St. Vasileva

New Bulgarian university
Sofia, Bulgaria, Montevideo Str.21
Email Address yvasileva@nbu.bg

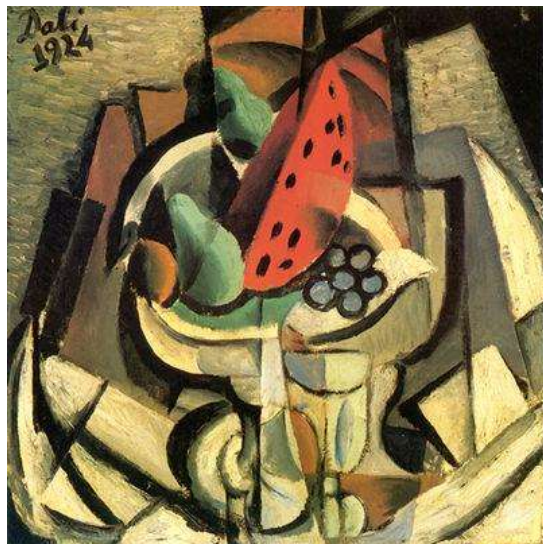
ABSTRACT— This article examines the illustrative techniques in the work of the artist Salvador Dali in the second half of the twentieth century. His illustrations for the book "Alice in Wonderland, bible and Don Quixote are the subject of research. The graphic techniques and compositional techniques in the artist's work are analyzed.

Keywords: illustration, illustrative techniques, heliogravure, gravures, watercolors

ВЪВЕДЕНИЕ

Салвадор Дали е художник сюрреалист роден през 1904 г. в Испания. Той е популярен със своята склонност към нарцисизъм и мегаломания. Благодарение на своят ексцентризъм

успява да привлече общественото внимание и да популяризира своето изкуство. Работи в разнообразни техники. В ранните си години той работи в областта на кубизма и дадаизма. През 1914 г. Дали се присъединява към групата на сюрреалистите. В периодът от 1930 г. до избухването на втората световна война Дали рисува най-известните си картини.

Фиг.1

Фиг.2

През 1948 г. Дали илюстрира биографията на Бенвенуто Челини, флорентински златар от 16-ти век, скулптор и автор на една от най-великите автобиографии в света. Книгата разказва за неговите приключения в Италия и Франция. За някои от илюстрациите Дали черпи вдъхновение от произведенията на самия Челини. (Фиг. 3,4)

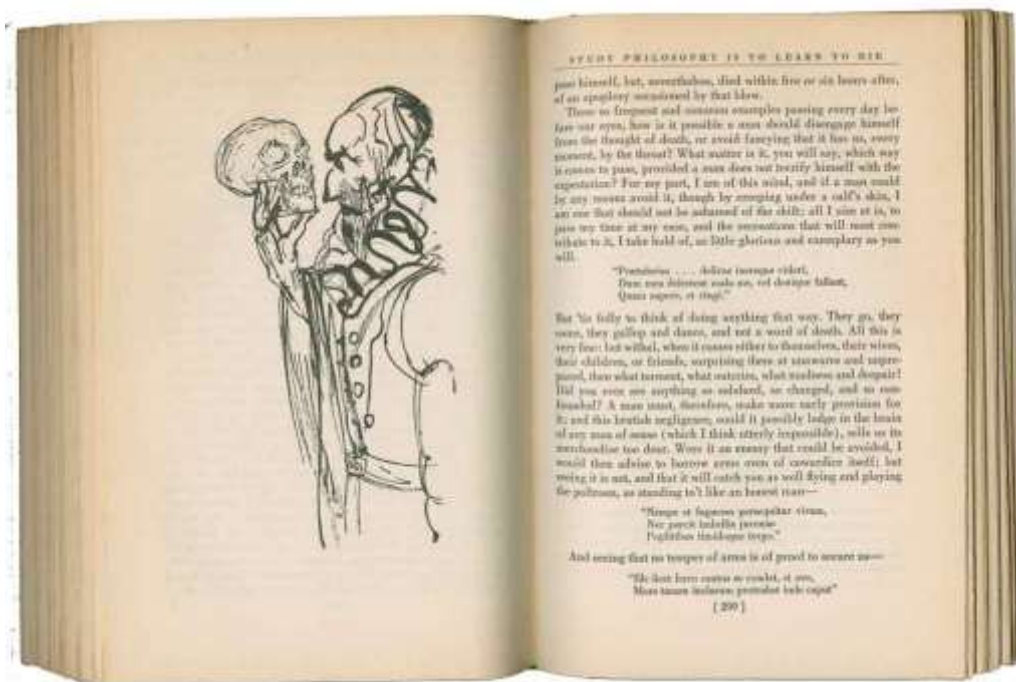

Фиг.3

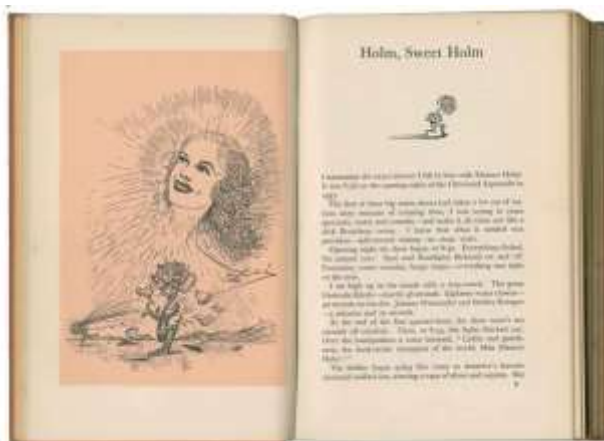
Фиг.4

През същата година Дали илюстрира книга с Есета на Мишел дьо Монтен. Дали създава тридесет и седем произведения вдъхновени от книгата.(Фиг.5)

Фиг.5

Дали илюстрира съвсем буквално текста като поставя своят отпечатък върху всяка илюстрация. През 1948 г. художникът илюстрира книгата на Били Роус. Той изработва корицата и илюстрациите във вътрешните страници. Розата като символ на женската красота и трансформацията на женската сексуалност е често срещан мотив в картините на художника. Тя присъства и в тези илюстрации.(Фиг.6,7)

Фиг.6

Фиг.7

През 1969 г. са публикувани дванадесет хелиогравюри с илюстрации към книгата на Луис Карол „Алиса в страната на чудесата“. Книгата е издадена в Ню Йорк в малък тираж от издателството Press-Random House. Изданието се превръща в най-търсеното сред колекционерите. Гравюрите са дванадесет на брой за всяка отделна глава от книгата, а корицата е изпълнена в техниката офорт.(Фиг. 8,9)

Фиг.8

Фиг. 9

За реализацията на илюстрациите художникът използвал техниката хелиогравюра, за да пресъздаде образите в композицията. Хелиогравюрата е фотографски процес изобретен от Джоузеф Нисефор Ниепче около 1822 г. Той създава първата хелиогравюра, която е озаглавена „Изглед от прозореца на Le Gras“.(Фиг. 10)

Фиг.10

При този процес Ниепс е използвал оловна плоча, която била покрита със светлочувствителен лак. Върху лаковото покритие се поставяла рисунка изпълнена върху полупрозрачна хартия след което следвала дълга експонация на пряка слънчева светлина. В последствие следвала обработка с етилов етер върху различните части от лака. Лаковото покритие се разтваряли и размивали в различна степен до получаване на релефен образ,

който може да се отпечатва с мастило върху хартия.

Дали прави голям брой хелиографюри, в които комбинира различни графични техники. Той включва и суха игла в серия графики. Сухата игла е графична техника, при която се използват киселини. Работи се със специален инструмент игла, с която се издрасква изображението.

При реализирането на илюстрациите към библията художникът използва акварелна техника. Ярките цветове и мощните петна образуват силуетите в композицията.(Фиг.11,12)

Фиг.11

Фиг.12

Други негови произведения реализирани с тази техника са илюстрациите към книгата Дон Кихот, които художникът създава през 1946 г. В тези илюстрации той включва и черно бели скици направени с туш и перо.(Фиг.13,14)

Фиг.13

Фиг.14

Дали прави илюстрациите за Макбет. В тези илюстрации художникът работи с туш и перо върху хартия. На много места се вижда неговият специфичен подход към изграждането на формата.(Фиг.15,16)

Фиг.15

Фиг.16

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Илюстрациите на Салвадор Дали са реализирани в разнообразни техники и материали. В някои от тях художникът влага различни символи, които създават различни асоциации в зрителя. Верен на своят артистичен стил художникът реализира редица проекти на разнообразни теми.

ЛИТЕРАТУРА

Стоичкова С. (2008) Речник на терминологията в графичното изкуство. Old street
Фартинг С. (2017) Изкуството цялата история. Книгомания
Neret Giles (2015) Dali. Taschen
Джансън Х. У. (2006) История на изкуството Том 4. Елементи

Електронни ресурси

<https://www.obekti.bg/chovek/alisa-v-stranata-na-chudesata-ilyustrirana-ot-salvador-dali-1969-g>
<https://www.allcitycanvas.com/en/alice-in-wonderland-illustrations-by-salvador-dali/>
<https://mymodernmet.com/salvador-dali-alice-in-wonderland/>
https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%80_%D0%94%D0%B0%D0%BB%D0%B8
<https://www.openculture.com/2019/04/salvador-dalis-illustrations-for-the-bible-1963.html>
<https://ewikibg.top/wiki/Heliography>
<https://www.themarginalian.org/2013/10/09/salvador-dali-illustrates-don-quixote/>
<https://www.mutualart.com/Artwork/Ink-Sketch-Don-Quixote/F3657F592271706A>
<http://www.people.vcu.edu/~djbrumle/modern-art/02/Salvador-Dali/index.htm>
<https://thedali.org/exhibit/discovering-dali-in-book-illustrations-part-3/>